

ISAM

Årsredovisning 2009

Rikspolisstyrelsen
Enheten för internationell samordning

INNEHÅLL

1 DETTA ÄR ENHETEN FÖR INTERNATIONELL SAMORDNING	3	<i>Rwanda</i>	7
2 SAMMANFATTNING	3	<i>Kenya</i>	7
3 VERKSAMHET 2009	4	<i>Ukraina</i>	7
Internationellt strategiskt polissamarbete	4	<i>Serbien</i>	8
<i>Internationellt förhandlingsarbete under EU-ordförandeskapet</i>	4	<i>Montenegro</i>	8
<i>Polissamarbete</i>	4	<i>Sri Lanka</i>	8
<i>Gränskontroll</i>		<i>Liberia</i>	8
<i>Inrättandet av en ny EU-myndighet</i>	5	<i>Safer Cities</i>	9
<i>EUROPOL</i>	5	<i>SSR</i>	9
<i>Informationsutbyte och Information Management Strategy (IMS)</i>	5	<i>Results Based Management (RBM)</i>	9
<i>Systemägarskap</i>	5	Utrikespolitisk rådgivning och omvärldsbevakning	9
<i>Det nordiska polissamarbetet</i>	5	<i>Utrikespolitisk rådgivning</i>	10
<i>Polisens internationella strategi</i>	6	<i>Utrikespolitisk omvärldsbevakning</i>	10
<i>EU-finansiering</i>	6	4 ÖVRIG VERKSAMHET	11
Internationellt utvecklingsamarbete	6	Gender	11
<i>Nicaragua</i>	7	Internationella besök	11
		Dokumenthantering	11
		Information	11

1 Detta är Enheten för internationell samordning

Enheten för internationell samordning (ISAM) tillhör Polisavdelningen på Rikspolisstyrelsens huvudkontor. Enheten består av tre verksamhetsgrenar och hade 25 stycken medarbetare under år 2009.

Verksamhetsgren Internationellt strategiskt polissamarbete

ISAM planerar och medverkar i Rikspolisstyrelsens och polisorganisationens internationella engagemang. ISAM deltar i och samordnar arbetet i de arbetsgrupper i Europeiska Unionen (EU) som berör Polisens arbete. Internationellt polissamarbete utanför EU som är av strategisk karaktär samordnas också av ISAM. Därtill har ISAM även det samordnande och kvalitets-säkrande nationella ansvaret för svensk polis deltagande i EU-finansierade projekt.

Verksamhetsgren Internationellt utvecklings-samarbete

Som en del av Sveriges politik för global utveckling bedriver Polisen internationellt utvecklingssamarbete i ett flertal samarbetsländer. ISAM genomför dessa Sida-finansierade projekt och program i syfte att bidra till en effektiv och demokratisk polisverksamhet som respekterar mänskliga rättigheter.

Verksamhetsgren Utrikespolitisk bevakning

Den utrikespolitiskt sakkunnige ger stöd åt Rikspolisstyrelsens verksamhetsgren i utrikesfrågor. Verksamhetsgrenen planerar och medverkar också i Rikspolisstyrelsens och polisorganisationens internationella aktiviteter liksom bistår polismyndigheterna med utrikespolitisk bevakning och rådgivning.

2 Sammanfattning

Under 2009 har en stor del av enhetens arbete fokuserats på förberedelserna och genomförandet av Polisens medverkan i det svenska ordförandeskapet i EU. ISAM har också under året hanterat en väsentlig ökning av antalet ärenden med koppling till EU-arbetet.

Under året har ett flertal stöd- och informationsresor gjorts till Polisens samverkansområden och till enskilda polismyndigheter beträffande ansökningar till EU:s finansieringsprogram. Elva projekt blivit beviljade medel med en sammanlagd summa på cirka 40 miljoner kronor.

Flera projekt inom Polisens internationella utvecklingssamarbete har under året avslutats som en konsekvens av den geografiska ominriktningen som pågår för att anpassa verksamheten efter regeringens landkoncentration som beslutades 2007. Förstudier har initierats i flertalet länder för att se över förutsättningarna till framtida samarbete.

Rådgivning och kunskaper i internationella frågor efterfrågas inom polisorganisationen i allt större utsträckning. Efterfrågan har tillgodosetts i större utsträckning genom ökad spridning av internationell omvärldsbevakning och rådgivning.

3 Verksamhet 2009

Internationellt strategiskt polissamarbete

Under 2009 har inflödet av beställningar från Regeringskansliet med begäran om Polisens uppfattning i olika förhandlingsfrågor, framförallt inom EU:s ram, samt rådsdokument hållit sig på samma höga nivå som föregående år. Den iakttagna tendensen att de frågor som förhandlas inom EU:s ram ökar i komplexitet och har allt större inverkan på Polisens verksamhet och ekonomi har förstärkts.

Förberedelserna för och genomförandet av ordförandeskapet i EU har förlöpt väl och resulterat i överenskommelser på EU-nivå med konkret och positiv inverkan på såväl den nationella som den internationella brottsbekämpningen.

Arbetet med genomförandet av handlingsplanen för Polisens internationella strategi har fördröjts på grund av ordförandeskapet i EU. Under 2010 kommer arbetet med att genomföra andra delar av handlingsplanen att återupptas och slutföras.

Flera åtgärder, framförallt rörande ledning, styrning och uppföljning samt utbildning, har emellertid påbörjats. Som ett resultat av detta och informations-spridning kan ett ökat intresse och förståelse för de internationella aspekterna i Polisens dagliga verksamhet noteras.

Internationellt förhandlingsarbete under EU-ordförandeskapet

ISAM har ansvarat för att förbereda och genomföra Polisens medverkan i det internationella förhandlingsarbetet under EU-ordförandeskapet. Förberedelsearbetet inför och genomförandet av ordförandeskapet har varit omfattande. Arbetet har bl.a. innefattat rekrytering, kompetensutveckling och ställningstagande till vilka polisiära frågor som bör prioriteras inför och under ordförandeskapet. Arbetet har bedrivits i nära samverkan med Justitiedepartementet.

Totalt har cirka 70 polisanställda formellt tagits ut för det internationella förhandlingsarbetet under ordförandeskapet. Utöver dessa har ytterligare personer engagerats i expert- och stödfunktioner på hemmaplan bland annat i anslutning till de olika möten som Polisen har genomfört under ordförandeskapet.

Polisen har varit ordförande i fem av ministerrådets arbetsgrupper. Dessa arbetsgrupper har behandlat

olika frågor inom ramen för Schengensamarbetet, falska dokument och terrorism. Polisen har även utgjort ett stort stöd i övriga arbetsgrupper som har behandlat frågor som rör polissamarbete, gränskontroll, informationsutbyte och organiserad brottslighet.

Förhandlingarna har resulterat i flera överenskommelser och beslut av stor praktisk nytta för Polisen. Ett förslag från Polisen har resulterat i beslut om att alla kriminaltekniska laboratorier och tekniska rotlarska ackreditera sin DNA- och fingeravtrycksverksamhet. Beträffande forensisk profilering av narkotika har rådsslutsatser antagits där medlemsstaterna uppmanas att sända in narkotikaprover till godkända laboratorier och att se till att brottsbekämpande myndigheter använder resultatet av profileringen i kampen mot narkotika.

Polisen har också medverkat i framtagandet av och förhandlingarna rörande en strategi för hur nya IT-lösningar ska hanteras och prioriteras samt efter vilka principer utvecklingsarbetet ska drivas. Strategin ska förhoppningsvis leda till en mer verksamhetsstyrd och kostnadseffektiv IT-utveckling.

Därtill har Polisen även varit ordförande i Europols styrelse och den Europeiska polisakademins (CEPOL) styrelse samt i gruppen där EU:s rikspolischefer träffas Police Chiefs Task Force (PCTF).

Ordförandeskapet i Europols styrelse genomförde framgångsrikt slutförhandlingarna om införandet av en mer flexibel rättslig grund för Europol i form av ett rådsbeslut. Det innebär att Europol kommer att finansieras genom gemenskapsbudgeten samt att dess mandat kommer att utvidgas till att även omfatta brottslighet som inte har ett strikt samband med organiserad brottslighet.

Polissamarbete

I Polissamarbetsgruppen har flera svenska initiativ förhandlats och antagits. Bland annat har förslag på kriminalteknikens område förhandlats i Polissamarbetsgruppen. Gruppen har också antagit slutsatser om narkotikaprofilering, vilka bland annat ger Europol en tydligare roll i sammanhanget. Vidare har förhandlingarna om kommissionens förslag att ge brottsbekämpande myndigheter tillgång till den europeiska asyldatabasen EURODAC inlett.

Gränskontroll

I rådsarbetsgruppen för Schengenutvärderingar (SCHEVAL) har förhandlingar inletts beträffande kommissionens förslag till ny utvärderingsmekanism. Människohandel har varit ett prioriterat område under det svenska ordförandeskapet. En framgång för det svenska ordförandeskapet har därför varit att få till stånd en tematisk utvärdering inom området människohandel i Belgien och Frankrike. Under hösten har Bulgariens och Rumäniens sjögränser, flyggränser och landgränser utvärderats inför deras eventuella inträde i Schengen under 2011. Under hösten har även rutinmässiga utvärderingar genomförts i Belgien, Tyskland, Nederländerna, Frankrike och Luxemburg.

Inrättandet av en ny EU-myndighet

I juni 2009 lade kommissionen fram ett förslag om inrättandet av en ny EU-myndighet som framförallt ska ansvara för den operativa förvaltningen av EU:s stora gemensamma datasystem. I första hand omfattas Schengens informationssystem (SIS), viseringsinformationssystemet (VIS) och fingeravtrycksregistret för asylsökande (EURODAC). På sikt ska förvaltningen även kunna omfatta andra gemensamma system.

Under det svenska ordförandeskapet behandlades förslaget i rådsarbetsgruppen Schengen Acquis och majoriteten av medlemsstaterna är positivt inställda till att upprätta den nya EU-myndigheten. Förhandlingarna har framförallt berört myndighetens befogenheter samt kommissionens respektive medlemsstaternas och de associerade staternas inflytande över myndigheten.

EUROPOL

Den 1 januari 2010 blir Europol en EU-myndighet till följd av ett nytt rådsbeslut. Det innebär att Europol i framtiden ska finansieras ur gemenskapsbudgeten och att EU:s tjänsteföreskrifter ska gälla för personalen.

Mandatet utvidgas till att även omfatta brottslighet som inte har ett strikt samband med organiserad brottslighet. Det blir därmed lättare för Europol att stödja medlemsstater vid utredningar av gränsöverskridande brottslighet där det inte från början har visats att det är fråga om organiserad brottslighet. Det införs även en möjlighet att stödja en medlemsstat med underrättelser och analysresurser i samband med större internationella händelser.

Europol ges också till uppgift att stödja medlemsstaterna med att samla in och analysera information från Internet. Ändringar har införts genom rådsbeslutet som medför att Europol under vissa omständigheter även får behandla information från privata parter.

Vidare ska Europol i framtiden kunna använda nya verktyg för informationsbehandling.

Informationsutbyte och Information Management Strategy (IMS)

Utbyte av information och underrättelser som rör brott och brottslig verksamhet är grunden för brottsbekämpande samarbete inom EU. Det är avgörande för brottsbekämpande myndigheter att på ett tidigt stadium få tillgång till korrekt och aktuell information för att framgångsrikt kunna upptäcka, förebygga och utreda brott. Sverige har länge haft en hög profil i frågor som rör förbättrat informationsutbyte och IT-utveckling.

Under sommaren 2009 presenterade det svenska ordförandeskapet ett förslag till en gemensam strategi för hantering och prioritering av nya IT-lösningar till stöd för informationsutbyte mellan de brottsbekämpande myndigheterna inom EU. Målsättningen är att uppnå ett samordnat angreppssätt för IT-utveckling och därigenom skapa verksamhetsstyrd, kostnadseffektiv samt professionell utvecklingsverksamhet.

Systemägarskap

ISAM är systemägare för ett tiotal nationella system med internationell anknytning. Användare och representanter från verksamheten vänder sig till systemägaren med frågor och förslag till hur systemen kan utvecklas och förbättras. Under året har ISAM hanterat inkomna förslag som bland annat har resulterat i ett flertal utvecklingsprojekt.

Det nordiska polissamarbetet

Sverige har under 2009 varit ordförande i det nordiska polissamarbetet där samtliga nordiska länder deltar. Det nordiska polissamarbetet syftar till att stärka kontakten mellan de nordiska länderna samt att utbyta information och erfarenheter inom viktiga områden för Polisen.

Det finns ett trettiotal nordiska arbetsgrupper som är inordnade i sex huvudsakliga ämnesområden. Samarbetsområdena är bl.a. IT, kriminalteknik, polis och tullsamarbete, trafik, ordningspolisverksamhet samt utbildning och personalfrågor. Den svenska polisen representeras av experter från respektive sakområde. Under året har en översyn av de nordiska arbetsgrupperna genomförts för att säkerställa ett effektivt och behovsorienterat samarbete.

Under det svenska ordförandeskapet arrangerades ett vice rikspolis chefs- och ett rikspolis chefsmöte. Viktiga frågor som har behandlats under året rör möjligheten till samtjänstgöring mellan de nordiska länderna

samt revidering av det nordiska polissamarbetsavtalet. En annan viktig fråga var den grova organiserade brottsligheten. Diskussionerna resulterade i givande erfarenhetsutbyten.

Polisens internationella strategi

Arbetet med genomförandet av handlingsplanen för Polisens internationella strategi har fortsatt. På grund av EU-ordförandeskapet, rådande prioriteringar och allmänna ekonomiska begränsningar för verksamheten under 2009 har dock vissa åtgärder i handlingsplanen senarelagts. Det är främst åtgärder kopplade till IT-utveckling som har skjutits på framtiden.

Inom området kompetensförsörjning pågår arbete med genomförandet av flera åtgärder. Arbete har skett i nära samarbete med HR-avdelningen och Rikskriminalpolisen. I syfte att integrera fler internationella aspekter i existerande polisutbildningar, både i grund- och vidareutbildningar, har besök genomförts vid landets samtliga tre lärosäten för att informera om den internationella verksamheten.

Ett arbete har även genomförts för att införa krav på internationella kunskaper och erfarenheter i kompetensprofilerna för Polisens ledarskapsnivåer. Åtgärder för att säkerställa att kunskaper och erfarenheter som inhämtats vid utlandstjänstgöring tas tillvara och överförs till polisorganisationen har påbörjats, med fortsättning under 2010.

EU-finansiering

Inom EU finns ett antal finansieringsprogram och fonder från vilka svensk polis kan ansöka om medel för såväl utvecklingsprojekt som operativa projekt. Målet med finansieringsprogrammen är att utveckla brottsbekämpande myndigheters arbetsmetoder och att stimulera utvecklingsprojekt som syftar till att åstadkomma en effektivare brottsförebyggande och brottsutredande verksamhet.

Informationsspridning och stöd till ansökande myndigheter utvecklas och samordnas av ISAM som också har det kvalitetssäkrande nationella ansvaret för svensk polis deltagande i EU-finansierade projekt.

Under 2009 har ett flertal stöd- och informationsresor gjorts till Polisens samverkansområden och till enskilda polismyndigheter beträffande ansökningar till EU:s finansieringsprogram. Information och stöd har även givits till organisatoriska enheter inom Rikspolisstyrelsen.

Elva projekt har blivit beviljade medel med en sammanlagd summa på cirka 40 miljoner kronor. Svensk polis deltar också som partner i ett flertal projekt som finansieras av kommissionen.

Internationellt utvecklingssamarbete

Rikspolisstyrelsens verksamhet inom det internationella utvecklingssamarbetet har som övergripande mål att bidra till en demokratisk och effektiv polis i samarbetslandet och att samarbetslandets säkerhetssektor i större utsträckning verkar i enlighet med demokratiska och rättsstatliga principer. Verksamheten har även som mål att insatserna bidrar till individuellt och organisatoriskt lärande inom svensk polis i syfte att förbättra brottsbekämpningen även i Sverige.

ISAM ansvarar för att utveckla Polisens arbetsmetoder inom det internationella utvecklingssamarbetet och för sammansättningen av Polisens projektportfölj. Projekten kvalitetssäkras genom uppföljning, utvärdering och deltagande i projektens styrgrupper. Projekten genomförs i stor utsträckning av polismyndigheterna. På så sätt ökar hela polisorganisationens delaktighet i det internationella utvecklingssamarbetet. Insatserna finansieras av Sveriges biståndsbudget genom Sida.

Under 2009 har svensk polis bedrivit utvecklingssamarbete i Serbien, Montenegro, Rwanda, Sri Lanka och Nicaragua. ISAM stödjer även UN-Habitats program Safer Cities. Projekten i Serbien, Sri Lanka och ett av projekten i Montenegro har avslutats under året. Inom Polisens internationella utvecklingssamarbete pågår en geografisk ominriktning för att anpassa verksamheten efter regeringens landkoncentration som beslutades 2007. ISAM har nära följt regeringens samarbetsstrategiprocesser för länderna inom utvecklingssamarbetet. Flera av dessa länder har officiellt begärt stöd av svensk polis. Som en följd av detta pågår förstudier i Kenya, Liberia, Ukraina och Serbien i syfte att se över förutsättningarna till framtida samarbete med dessa länder.

Som en del av arbetet har ISAM besökt några av Polisens samverkansområden samt andra delar inom Polisen för att informera om sin verksamhet. Detta har resulterat i att fler polismyndigheter nu önskar engagera sig i syfte att bidra till Politiken för Global Utveckling (PGU) och att ta till vara på de mervärden och erfarenheter som utvecklingssamarbetet ger. ISAM har under året också aktivt verkat för att öka samverkan med andra svenska myndigheter med internationell verksamhet, bl.a. genom deltagande i den nationella kontaktgruppen för SSR samt genom regelbundna möten med de rättsvårdande myndigheterna.

Flera aktiviteter har genomförts under året för att höja kompetensen hos de medarbetare som är delaktiga i Polisens internationella utvecklingssamarbete. Två rättsbiståndskonferenser har anordnats för projekt-

ledare, styrgruppsledamöter och personal på ISAM för att utbyta erfarenheter kring projektarbete och internationellt utvecklingssamarbete. En projektledarutbildning har också genomförts för ett 20-tal projektledare och tilltänkta projektledare. Inom metodstödet till myndigheterna har ISAM under året påbörjat en uppdatering av ett av de övergripande dokumenten för Polisens utvecklingssamarbete – de administrativa rutinerna – i syfte att klargöra vilka administrativa rutiner som ska tillämpas i projekten och att skapa enhetlighet avseende administration, rapportering och redovisning. ISAM har också arbetat med att ta fram och utveckla arbetsmetoder för systematisk användning och integrering av *Säkerhetssektorreform (SSR)*, *Results Based Management (RBM)* och *genderperspektiv* i verksamheten.

Nicaragua

Det övergripande målet med programmet i Nicaragua är en institutionell förstärkning och omstrukturering av Nicaraguas polis. Programmet fokuserar på utveckling av polisens relation till medborgarna och modernisering av polisutbildningen. Programmet är en fortsättning på ett tidigare bilateralt projekt som utökats till att bli ett program med inriktning på närpolisverksamhet, utbildning, våld i nära relationer, taktisk och operativ ledning samt institutionell kapacitetsutveckling genom utbildning av lokala instruktörer. En stor del av närpolisreformen består av tillskapandet och utvecklandet av familjevåldsenheter.

Programmet startade i september 2006 och är planerat att pågå till december 2010. Ansvarig för implementering av projektets aktiviteter är Polismyndigheten i Västra Götalands län.

Rwanda

I juni 2009 avslutades det program som inleddes 2005. Programmets övergripande mål har varit att stärka den institutionella kapaciteten hos Rwandas poliskår med syftet att bidra till en professionell polisorganisation. Det innebär att polisen ska vara grundad på demokratiska värderingar och underordnad rättstatens regler, respektera de mänskliga rättigheterna samt förmå att leverera kvalificerade tjänster till samhället. Programmet har varit uppdelat på sju områden; kriminalpolisjäms, ledning och styrning, närpolisverksamhet, polisutbildning, utveckling av kvinnliga poliser samt tillsyns- och ansvarighetsfrågor.

Programmet har utvärderats externt på särskilt uppdrag av Sida. En gemensam trepartsstudie har även genomförts i syfte att ta fasta på de erfarenheter som har erhållits under programmets genomförande.

Såväl utvärderingen som den gemensamma studien har utfallit positivt för programmet.

Under sommaren ansöktes om ytterligare en fas i programmet för perioden 2009–2012. Efter beslut från Sida påbörjades denna fas i december 2009.

Ansvariga för implementering av projektets aktiviteter är ISAM, Polismyndigheten i Uppsala län samt den sydafrikanska polisen. Projektet har varit och fortsätter att vara ett trepartssamarbete mellan Rwanda, Sverige och Sydafrika.

Kenya

Valet i Kenya i slutet på 2007 följdes av en våg av oroligheter och politiskt relaterad våld på flera håll i landet. Hård internationell kritik riktades mot Kenyas polisledning. En aktionsgrupp tillsattes av Kenyas president under 2009 för att göra en genomlysning av kenyansk polis och komma med rekommendationer för en reformering av polisväsendet. I augusti 2009 stod ISAM värd för ett studiebesök från denna aktionsgrupp. Aktionsgruppens besök syftade till att studera svensk polis med fokus på organisation, ledning och styrning, extern och intern kontroll samt samordning mellan rättsvårdande myndigheter. Aktionsgruppens slutrapport ligger till grund för en inledd och mycket omfattande nationell reformeringsprocess av det kenyanska polisväsendet.

Under året har ISAM fört diskussioner med polisen i Kenya om svenskt stöd till denna reformeringsprocess och om möjligheten till ett långsiktigt bilateralt samarbete. En förstudie för att undersöka förutsättningarna för långsiktigt samarbete mellan svensk och kenyansk polis och för att identifiera lämpliga samarbetsområden pågår och kommer att fortsätta under nästa år. Rikspolisstyrelsen har också mottagit en begäran från Kenyas regering om att placera en svensk polisiär rådgivare i Kenya för att bistå med råd och stöd till Ministeriet för intern säkerhet och de två polisorganisationerna i landet i genomförandet av de förslagna polisreformerna. Rådgivaren kommer att placeras i Kenya i början på nästa år och kommer också att delta i förstudien i syfte att bygga upp långsiktigt utvecklingssamarbete mellan svensk och kenyansk polis.

Ukraina

ISAM genomförde 2008 en förstudie i Ukraina. Förstudien finansierades av Sida och bestod av två resor som genomfördes i syfte att inhämta fakta genom bland annat djupintervjuer. Tillsammans med den ukrainska polisen identifierades två samarbetsområden. Det ena samarbetsområdet var utformandet av en

ny strategi för polisreform och det andra var utvecklandet av så kallade mobile groups. Det beslutades även att två LFA-seminarier skulle genomföras inom respektive samarbetsområde i Kiev under 2009.

Det första LFA-seminariet beträffande ny strategi för polisreform genomfördes i september 2009. Det andra seminariet var planerat att genomföras i november 2009 men ställdes in på grund av svininfluensa-epidemin. Det seminariet är nu planerat att äga rum i februari eller mars 2010.

Serbien

Ett projekt avseende underrättelseledd polisverksamhet som har pågått sedan oktober 2005 avslutades i december 2009 med ett styrgruppsmöte och en avslutningsceremoni vid Rikspolisstyrelsen i Stockholm. Projektet som finansierades av Sida fokuserade på organisation, struktur, regelverk, utrustning samt lednings- och metodfrågor.

Projektet syftade till att skapa en effektiv kriminalunderrättelsejänst i Serbien genom att införa och utveckla en underrättelseledd polisverksamhet som är harmoniserad med Europolstandard. ISAM har tillsammans med polismyndigheten i Stockholms län och den serbiska polisen som motpart ansvarat för projektets genomförande.

Under 2009 har därtill arbetet med att starta tre nya projekt i Serbien påbörjats. Det övergripande målet med projekten är att stötta Serbiens inrikesministerium med uppbyggnaden av en demokratisk poliskår som har folkets förtroende. Sida har stått för finansieringen av detta arbete. De tre projekten omfattar en strategisk plan för den serbiska polisen, kriminalteknik samt kriminalunderrättelsejänst. Projekten ska drivas av polismyndigheten i Västra Götaland.

Under våren 2009 genomfördes en kartläggning av den serbiska polisen. Framförallt undersöktes förutsättningarna till grundläggande förändringar både vad avser organisation och arbetssätt. Resultatet av kartläggningen visade att förutsättningarna var goda varpå arbetet fortsatte med genomförandet av tre workshops, ett för respektive projekt.

Montenegro

Den första fasen av projektet *Enhancing Capacity of Intelligence Led Policing in Montenegro* har varit framgångsrik. Efter beslut från Sida ska projektets andra fas inledas och inriktats på att stärka de insatser som det tidigare arbetet inom projektet har resulterat i. Syftet är att öka Montenegros möjligheter att dra maximal nytta av uppnådd kapacitetsutveckling inom underrättelseledd polisverksamhet samt att självstän-

digt arbeta vidare med utvecklingsprocessen till att omfatta hela Montenegro.

Arbetet har fortskridit enligt en omarbetad plan. Det övergripande målet att bidra till brottsbekämpning och att säkra skyddet för de mänskliga rättigheterna kvarstår. Ett avtal beräknas vara upprättat till årsskiftet. Projektet ska vara helt avslutat den 31 december 2010.

Sri Lanka

Det internationella utvecklingssamarbetet mellan polisen på Sri Lanka och svensk polis avslutades i maj/juni 2009. Trots oroligheterna på Sri Lanka under den första delen av året var det ändå möjligt att avsluta projektet enligt plan. Projektets huvudmål har varit att upprätta en polisverksamhet på Sri Lanka som kännetecknas av demokratiska värderingar. Projektmålen får anses vara uppfyllda i den utsträckning som omständigheterna medgivit.

Den verksamhet som bedrevs i projektet beträffande kvalitativa brottsutredningar har fallit väl ut. De kriminaltekniska rotlar som har inrättats bedriver nu en fullgod verksamhet och brottsplatsundersökningar genomförs på en allt större del av de anmälda brotten. Införandet av samverkansorganet *Criminal Justice Sector Coordination Committee (CJCC)* har bidragit till ett nytt och ej tidigare förekommande samarbete inom hela rättsektorn. CJCC har ökat förutsättningarna för demokratisk medvetenhet inom polisarbetet på Sri Lanka.

Liberia

En förstudie har påbörjats i syfte att inleda ett samarbete om kapacitetsutveckling av liberiansk polis. Årets arbete har lett fram till bedömningen att det finns goda förutsättningar för ett framtida bilateralt projekt eller program i Liberia. Rikspolisstyrelsen avser gå vidare och identifiera utvecklingsområden för ett kommande samarbete.

Safer Cities

Den 1 december 2008 skrev Sida och Rikspolisstyrelsen under ett avtal som syftar till att stödja utvecklingen av FN:s program Safer Cities under våren 2009–2010. Rikspolisstyrelsen ska ha en rådgivande funktion i globala frågor. Det övergripande målet är att främja partnerskap mellan polis, kommun och andra lokala aktörer för ökad säkerhet i urbana miljöer.

Samarbetet med UN-habitat har under 2009 fokuserats på att lansera en s.k. Polisplattform för Urban Utveckling (PPUD) och att upprätta en sammanställ-

ning av internationella goda exempel på samverkan mellan polisen och institutioner för stadsplanering. I samverkan med andra FN-organ, internationella organisationer och nationella polisorganisationer har arbetet syftat till att utveckla denna polisplattform med procedurregler, strategisk plan och samverkan med andra nyckelorganisationer. Under året har organiserats bl.a. två större internationella evenemang där experter från olika nationella och internationella organisationer inom området har sammanträffat och utbytt erfarenheter, diskuterat operationella verktyg samt långsiktiga strategier.

SSR

Begreppet säkerhetssektorreform (SSR) utgör en central utgångspunkt för Polisens internationella utvecklingssamarbete. För att säkerställa att Polisens utvecklingsinsatser genomförs i enlighet med begreppet säkerhetssektorreform har ISAM under 2008 analyserat SSR-konceptets konsekvenser för Polisens insatser samt systematiskt sett över Polisens arbetsmetoder och riktlinjer för utvecklingssamarbetet. Ett resultat av det arbetet är ett övergripande inriktningsdokument för Polisens internationella utvecklingssamarbete som inarbetar de grundläggande principerna för SSR. I de förstudier som påbörjades 2009 ökas betoningen på hur polisen länkar till övriga rättskedjan, övriga aktörer för upprätthållande av säkerhet samt de demokratiska tillsynsorganen. Polisen eftersträvar också breddad samverkan i utvecklingssamarbetet, både med andra aktörer i Sverige och i genomförandet i fält.

Under 2008 skapade Regeringskansliet en nationell kontaktgrupp för SSR med representanter för Folke Bernadotteakademien, Försvarshögskolan, Försvarsmakten, Polisen och Sida. Rikspolisstyrelsen representeras av ISAM. Kontaktgruppen träffas en gång i månaden och syftar till att öka informationsutbytet mellan myndigheter som arbetar med frågor relaterade till SSR. Gruppen utgör Regeringskansliets (Utrikes-, Justitie- och Försvarsdepartementens) kontaktpunkt gentemot svenska myndigheter när det gäller SSR.

ISAM har under 2009 sammankallat till regelbundna möten mellan de rättsvårdande myndigheterna i syfte att diskutera internationell verksamhet och utbyta erfarenheter. Domstolsverket, Kriminalvården, Polisen och Åklagarmyndigheten deltar. Även Justitiedepartementet har deltagit i vissa möten. Kunskapen om övriga myndigheters verksamhet och målsättningar har ökat betydligt tack vare de regelbundna mötena och samverkansbehoven har tydliggjorts.

Results Based Management (RBM)

Det svenska utvecklingssamarbetet går mot allt större resultatstyrning och fokus på mätbara mål och indikatorer som målpuffyllelsen kan mätas med. Polisens utvecklingssamarbete följer denna utveckling och ska säkerställa att mål- och resultatstyrning (RBM) får fullt genomslag i alla utvecklingsinsatser. ISAM arbetar med att ta fram arbetsmetoder för en systematisk användning och integrering av RBM i verksamheten. I detta arbete har ISAM efterfrågat stöd från Sida.

Under året har ISAM reviderat alla rapporteringsmallar för att öka fokus på uppnådda resultat och vunna erfarenheter i program och projekt. RBM har också ingått i den projektledarutbildning som ISAM har tillhandahållit under året och har diskuterats under de två interna konferenser för erfarenhetsutbyte som har anordnats.

Utrikespolitisk rådgivning och omvärldsbevakning

Under året har den utrikespolitiska rådgivningen och omvärldsbevakningen blivit allt mer känd inom såväl Rikspolisstyrelsen som övriga polismyndigheter. Utrikespolitisk rådgivning efterfrågas i allt större utsträckning från allt fler inom polisorganisationen. Utöver rådgivning och bevakning har verksamhetsgrenen under året också fokuserat på intern och extern informationsspridning. Den informationsfolder om ISAMs verksamhet som tagits fram tidigare år har översatts till engelska. Annonseringen om Polisens utvecklingssamarbete har fortsatt i Sidas tidning *Omvärlden*, tidningen *Svensk Polis* och FN-förbundets tidning *Världshorisont*. Den utrikespolitiskt sakkunnige har under året försett Justitiedepartementet med underlag avseende flera internationella avtal som främst rör grov organiserad brottslighet, narkotika och penningtvätt. Flera av dessa avtal är fortfarande föremål för förhandling på grund av långa förhandlingsprocesser. Från Finland och Estland har det till Rikspolisstyrelsen inkommit förfrågningar om möjligheterna till jämförelser mellan ländernas DNA-register. Förutsättningarna för en sådan jämförelse har utretts och beslutsunderlag har arbetats fram avseende ett utbyte med Finland. Arbetet pågår med att ta fram ett *Memorandum of Understanding* med Estland i samma fråga.

Utrikespolitisk rådgivning

Planering, genomförande och rapportering av rikspolischefens resor har genomförts under året. I mars 2009 besökte rikspolischefen *Federal Bureau of Investigation* (FBI), *Drug Enforcement Agency* (DEA),

New York Police Department (NYPD), samt FN vid en resa till Washington DC och New York.

Syftet med besöken på FBI och DEA var att utbyta erfarenheter och kunskaper om kampen mot den organiserade brottsligheten och de ökande narkotikaströmmarna till Europa via Västafrika. Vid besöket på FBI redogjorde rikspolischefen för den svenska kraftsamlingen mot grov organiserad brottslighet med nio aktionsgrupper och regionala underrättelsecenter.

I New York träffade rikspolischefen bland annat Birgitta Ekelund, polistrådgivaren vid den svenska representationen i FN och Sveriges FN-ambassadör Anders Lidén. På programmet stod också möten med länspolismästare Ann-Marie Orlér som nu arbetar som Deputy Police Adviser vid Police Division, Department of Peacekeeping Operations i FN och hennes chef Police Adviser Andrew Hughes. Ett besök på en lokal polisstation på Manhattan genomfördes och delegationen fick möjlighet att följa med en av NYPD:s radio-bilar under en eftermiddag.

I maj 2009 besökte rikspolischefen Serbien och Kosovo. Resan till Serbien syftade främst till att stödja det arbete som svensk polis just nu bedriver med att ta fram en strategi för den serbiska polisens utveckling. Rikspolischefen fick också fördjupade kunskaper om det internationella utvecklingssamarbete som ISAM

bedriver i Serbien. I Kosovo besökte rikspolischefen den svenska poliskontingenten i EULEX för att lära mer om hur de poliser som åker på utlandsuppdrag i olika missioner upplever sitt arbete.

Under hösten 2009 genomfördes resor till Estland, Lettland och Litauen. Fördjupat samarbete inom en rad områden diskuterades och uppföljning av dessa pågår.

Den utrikespolitiskt sakkunnige har tagit fram underlag och talepunkter till alla möten och besök och medverkat som rådgivare under resorna.

Planering och genomförande av ett antal internationella studieresor och konferenser för ett flertal högre chefer inom Polisen har genomförts under året. Den utrikespolitiskt sakkunnige samordnade Polisens medverkan i årets *International Association of Chiefs of Police* (IACP) konferenser och deltog i den europeiska konferensen som ägde rum i Tallinn.

Utrikespolitisk omvärldsbevakning.

Verksamhetsgrenen har under 2009 bevakat regeringens politik rörande internationella frågor som kan vara intressanta för Polisen. Genom rapporter och kommentarer har informationen spridits till relevanta delar inom hela myndigheten. Andra internationella händelser som har relevans för Polisens verksamhet har också rapporterats.

4 Övrig verksamhet

Gender

Sida och ISAM har diskuterat vikten av att gemensamt finna former för att tydliggöra och fördjupa jämställdhetsaspekterna i det internationella utvecklingssamarbetet. Det har beslutats att tillsätta en grupp med representanter från bägge myndigheterna för att diskutera hur ISAM:s jämställdhetsarbete kan stärkas och bli en naturlig del av det dagliga arbetet. Som ett första steg planerades ett gemensamt genderseminarium.

Seminarier genomfördes den 11 december 2009 med syftet att uppnå ett gemensamt lärande kring hur ISAM kan stärka arbetet kring jämställdhet i sina utvecklingsinsatser. Syftet var också att påbörja arbetet kring att utveckla konkreta verktyg kring genderarbetet i polisinsatser. Seminariet får ses som en inledning av det fortsatta genderarbetet.

Internationella besök

ISAM ansvarar för att samordna alla internationella besöksförfrågningar som kommer in till svensk polis. Detta ger Polisen en översikt av hur många besök som tas emot.

De internationella besöken är ett bra sätt för svensk polis att visa upp sin verksamhet och utbyta kunskaper och metoder med poliser och institutioner i andra länder.

Under 2009 tog ISAM emot 52 stycken besöksförfrågningar varav 31 stycken resulterade i ett besök. Besöken har kommit från olika länder till exempel Nederländerna, Tyskland, Kina, Kirgizistan samt de nordiska länderna.

Intresseområdena för besöken har varit många men ett antal återkommande förfrågningar kan uppmärksammas.

- ◆ Utbildningsfrågor
- ◆ Brott i nära relation
- ◆ Hantering av prostitution och prostitutionslagen
- ◆ Internutredningar och korruption
- ◆ Bekämpning av ungdomsbrott och alkohol bland ungdomar

Att samordna besöken är tidskrävande eftersom besöksprogrammen ofta är omfattande och involverar många organisatoriska enheter inom Polisen. Arbetet innefattar bland annat följande moment.

- ◆ Bokning av talare, konferenslokaler och eventuella måltider
- ◆ Organisering av besök mellan olika myndigheter
- ◆ Stöd vid hotellbokning och transporter
- ◆ Medverkan vid besök

Dokumenthantering

Polisens verksamhet påverkas i allt större utsträckning av internationella förhållanden, inte minst av det fortlöpande EU-arbetet. Meddelanden från Europeiska kommissionen leder till förhandlingar i rådsarbetsgrupper. Förhandlingarna resulterar i olika rättsakter vilka kan komma att direkt påverka Polisens kärnverksamhet.

Till ISAM inkommer dagligen EU-dokument från rådsarbetsgrupper inom EU. ISAM mottog cirka 11 000 dokument år 2009. Inkomna handlingar registreras, distribueras och arkiveras på ISAM.

En del inkomna handlingar är sekretessbelagda. Dessa kan utgöras av UD-rapporteringar, utrikespolitisk bevakning, samt en del EU-dokument. Till ISAM inkommer även delningar framförallt från regeringskansliet med begäran om synpunkter på en instruktion eller bakgrundsmaterial inför rådsarbetsgruppsmöten.

Information

En viktig kanal i informationsspridningen om Polisens internationella verksamhet är Intrapolis och www.polisen.se. På ISAM ansvarar webbredaktören för kvalitetssäkring av Polisens information internt och externt. Det innebär regelbunden publicering, uppdatering och kvalitetssäkring av information inom ämnesområden som hanteras av ISAM, samt framtagande och medverkan till utveckling av informationsspridning avseende Polisens internationella verksamhet.

Polisen

www.polisen.se

Ring 114 14 till Polisen